

Inserati se sprejemajo in velja
tristopna vrsta:

8 kr., če se tiska 1krat,
12 " " " " 2 "
15 " " " " 3 "

Pri večkratnem tiskanj se
cena primerno zmanjša.

Rokopisi

se ne vračajo, nefrankovana
pisma se ne sprejemajo.

Naročnino prejema upravništvo
(administracija) in ekspedicijska na
štem trgu h. št. 16.

SLOVENEK.

Političen list za slovenski narod.

Po pošti prejemati velja:
Za celo leto . . . 10 gl. -- kr
za pol leta . . . 5 " -- "
za četrta leta . . . 2 " 50 "

V administraciji velja:
Za celo leto . . . 8 gl. 40 kr
za pol leta . . . 4 " 20 "
za četrta leta . . . 2 " 10 "

V Ljubljani na dom pošilja
velja 60 kr. več na leto.

Vredništvo je v Rožnih ulicah
št. 25.

Izhaja po trikrat na teden in
sicer v torek, četrtek in soboto.

Pred volitvami v državni zbor.

Po drugih deželah se že pripravljajo za volitev v državni zbor. Na Dunaji so znana že imena kandidatov. Nemški pemci so že imeli svoje shode, in sestavljali program. Ustavovercem, recte nemško-liberalcem, trda prede, ker jim ljudstvo več ne zaupa, zato se morajo že za časa pripravljati. Že čedijo in snažijo svoje stare fraze, da bi jih zopet za dobro blago prodali. Zopet bodo ljudi lovili z besedami „verfassungstreu“, „freiheit“, „fortschritt“, in ker čutijo, da te fraze ne vlečejo več tako dobro ko prej, vrgli so se na gospodarsko polje, in začeli preganjati oderuhe. Ob enem pa obetajo zlate gradove, kako hočejo narodno gospodarstvo na dober tir spraviti, in za ves primanjkljaj, za vso bedo in revščino, ki so jo sami zakrivali, delajo vedno le Bosno odgovorno. Znano pa je, da so ustavoverni liberalci v mirnih časih naše dolgove tako pomnožili, da je dolg za Bosno kakor kaplja v morji med državnimi dolgi. Liberalna sistema je zakrivila denarni polom ali „krah“, dajala podpore bankam in železnicam, in sploh tako gospodarila, da je skoraj videti, kakor bi se iz nas norčevali, če zdaj ravno ti možje obetajo, da bodo naše denarno stanje zboljšali.

Prišli bodo še z drugimi lažmi in praznimi obljubami; zato je treba, da se že za časa pripravimo, da jim bomo domu posvetili. Slovenska narodna stranka se mora dvigniti iz svojega dremanja in brž ko mogoče pričeti agitacijo za prihodnje volitve v državni zbor.

Ljudstvo imamo za seboj, pa boriti nam se je z uradništvom. V tem oziru moramo na

vsak način situacijo zjasniti. Znale so besede ministra Taaffe-ja o uradnikih, vendar pa so zadnje volitve v Ljubljani pokazale, da si slovenski uradniki še ne upajo narodno voliti. Treba bo prositi ministra, da se še enkrat in še bolj jasno izreče, kaj misli o volitvi uradnikov, in ali res uradniki še ne smejo po svojem prepričanju voliti?

Na Dolenjskem, kjer sta bila voljena Hočevar in Dežman, bo treba ljudi podučiti in jim povedati, da je Hočevar ves čas molčal, Dežman pa le tačas govoril, kedar so slovenski poslanci tožili, da se slovenskemu ljudstvu slaba godi, takrat je vselej vstal in rekel, da ni res. Za dolenjsko železnico, ki jo je obetal, nizi bil besedice. Tisti, ki so se za Dolenjce in sploh za slovenski narod potegavali, so bili le Pfeifer, Vošnjak, Hohenwart in drugi slovenski poslanci. Saj Dolenjci sami časnike beró, naj tam le berejo poročila iz državnega zbora in potem bodo že vedeli, kako imajo voliti. Menj omikanim pa naj tamošnji rodoljubi stvar razložé.

V gorenjskih in notranjskih mestih bo treba tudi močne agitacije, če hočemo zmagati, posebno zaradi Idrije bo treba ministra Taaffe-ja prositi, da nas obvaruje vladnega pritiska, ker smemo po njegovi znani izjavi od njega to pričakovati.

Na Koroškem znamo v enem okraju zmagati, če bodo rodoljubi kaj delali, mogoče tudi v dveh. Na Štajarskem pa bomo menda Seidelnu mandat vzeli, če bodo tam rodoljubi tako delavni, kakor lani. Nekaj sedežev bomo gotovo pridobili, za to se smemo veselo v volilni boj spustiti, saj ni več narodnega razpora!

Politični pregled.

Avstrijske dežele.

V Ljubljani 28. aprila.

Dunajska kupčijska zbornica je priredila banket, pri katerem je bil navzoč tudi minister **Chlumecsky**. Pri tem je minister rekel, da je narodnostnih in političnih prepričanj v Avstriji konec in da se morajo zdaj vse stranke z gospodarskimi vprašanji pečati. Vsakako je lepo od vlade, da je začela premišljevat našo gospodarsko mizerijo. Če pa minister misli, da bomo mi zaradi tega pozabili na naše narodne težnje, potem se pa močno moti. Političnih prepričanj v Avstriji še nikakor ni konec, dokler še narodne ravnopravnosti ne vidimo.

Čehi se še vedno prepirajo med sabo, ali bi šli v državni zbor ali ne. Tako je zdaj spisal Eduard Gregr knjižico, kjer trdi, da morajo Čehi brezpogojno v državni zbor stopiti. Julij Gregr je pa za ustop s pogoji.

Slavnostni spreved na čast cesarjeve srebrne poroke se je na Dunaji v nedeljo vršil. Vsi sedeži so bili prenapolnjeni. Navzoči so bili cesar in cesarica, cesarski principi in državni velikaši. Župan se je cesarju poklonil z nagovorom, in cesar mu je prijazno odgovoril. Ko so pevci sprevedno himno zapeli, začel se je spreved različnih oddelkov. Ljudi je bilo na stotisuče, navdušenje veliko. Cesar je rekel, da sicer početkom ni hotel dragega praznovanja, pa da ga je dovolil zato, da bi rokodelci kaj zaslužili.

Grof **Šuvalov** se mudi še vedno na Dunaji, in se ugiba, da ima kako politično misijo.

Ljubljanske slike.

(Dalje.)

Pesnik (pošta natus).

Pesnik je živalica, ki živi najraje v tihotnem gaju, pa se vendar preseli tudi med človeškega življenja viharost; prvi vzbuja nježna čutila in vzdiga srca zemeljske rušnje držicega se človečanstva proti zvezdam, kamor se on s svojim letečim konjem „Pegazom“ zaganja, drugi pa jih goni v boj človeških strasti, le redek je še, ki poje le za se kakor tica v gozdu, ne ozirajoč se krog sebe, ga li kdo posluša ali ne.

O starih pesnikih se pripoveduje, da so jim rojstvenice bile Vile in čebele nosile jim otročičem med v usta, da se jim je z njih cedil. Zdaj je nekoliko drugače. Le redki so še tisti, ktere zibljejo Vile, vzlasti Ljubljana se ne more bahati z njimi. Veliko več jih je, ki so manj znani z Vilami nego z vilami, in to za to, ker je Ljubljana jako neugoden kraj za prave pesnike, je preveč nemčurske megle nad njo; tudi čebele ni več okoli ust novorojenega pesnika, marveč le še muhe, ki si ogledujejo njegov obraz. Pravega pesnika

je toraj še težje najti nego pravega narodnjaka, tudi ne poje toliko iz pravega nagiba, nego veliko več iz družih unanjih vzrokov, ki mu sprožijo pevsko žilo, ktera potem drdra toliko časa, za kolikor je bila prej navita. Čas je prematerjalen, Slovenec preveč tlačjen, toraj tudi pesnik ne more vzdigniti se kviško, ker je njegov „Pegaz“ preslabo rejen in opeša, ko je s svojimi peruti parkrat po zraku mahnil. S tem pa ni rečeno, da bi ne imeli Slovenci pesnikov; imamo jih, to pričajo razne slavnostne prilike, o kterih spuščajo svojega duha raketelne kvišku; a videti jih ni toliko, da bi se v mestnem življenji kazali, in tisti, ki se kažejo, so kakor ure, ki stoje, ki toraj nič ne bijejo; če se o njih govori, se to zgodi le zato, ker se svetu čudno zdi, zakaj da se nič ne oglasi in če se jim je pevska žila morda že posušila. Kaj hasne najlepša ura, če ne gre!

Nemški pevec v Ljubljani je v sredi votel, okrog kraja ga pa nič ni, to je kakor nož brez rogú in kline. Pač se tu pa tam najde kdo, ki z raznih besedi nekaj skuje in splete, kar pa ni podobno nikomur; pesniškega duha je v taki robu toliko, kolikor vina v narejenem vinu, navdušiti človeka taka prisiljena skisana reč

ne more. Kako li bi pa slavček pel, če mu izdereš njegov jezik in mu vsadiš kavranovega! Renegatstvo nima pesmi, in če jih ima, niso pesmi, nego popevke hripavih pijancev.

S tem smo pri kraji s pesnikom in pridemo k drugemu, ki mu je najbolj podoben in ta je:

Pisatelj (pošta factus.)

Oni se rodi, a ta se naredi. Sedanji čas, ko „talni“ večkrat nadomestuje pravo zlato, ko se celó s steklenine (glažovnine) dela srebro, tudi pisatelj lahko nadomestuje pesnika in to tem bolj, ker tudi ljudje bolj segajo po cenejem, nego po več vrednem blagu.

Pisatelj se naredi, to je, treba ga je piliti, likati, sklanjati itd., kar se navadno po šolah godi, predno more med svet. In najbolj čudno je to, da za nj prav za prav ni ne niže ne više šole; naredi se, kakor se naredi na hrastu ježca s priprostega za prešiče namenjenega želoda: prileti tista majhna rumenkasta osa, piči mlad želodič, vsadi svoje jajce v nj in jame se delati ježica, ki ni več za prešiče, nego že za strojenje kož različnih žival, toraj veliko več vredna od želoda. Vendar vsak

Vnanje države.

Na **Rusovskem** napenja državna oblast vse žile, da bi prišla nihilistom do kože. Tudi hočejo vse druge države povabiti, da bi skupno delale na uničenje nihilizma in socializma.

Kot **francozki** poročnik je prišel na Dunaj Teisserence de Bort.

Bolgarska narodna skupščina je končala svoje delovanje. Vendar kneza še niso volili. Zdaj se imenujejo zopet novi kandidati za prestol. Poslanci dveh okrajev hočejo svoje glasove dati generalu Ignatijevu. Zopet drugi pa so za mladega kneza Bogoridesa, bratčica onega Bogorida, ki ima priti kot Aleko paša za governorja izhodne Rumelije. Ponuja se tudi pruski Nemec Reuss, ki je menda poklican, ob Balkanu delati nemško politiko, kakor hohencolerski knez Karol v Rumuniji. Upamo, da imajo Bolgari še toliko zdrave pameti, da tega ne bodo volili. O Črnogorcu Petroviču je zdaj vse potihnilo, tako tudi o knezih Nikolaju in Milanu; na novo pa se imenujejo Bolgari Kretevič, Balabanov in Zankov kot kandidati. Dondukov ne sme prevzeti, rada pa bi ruska vlada bojda videla kneza Battenberga. Po vsem tem je res težko razsoditi, kdo bo voljen za bolgarskega kneza.

Bitka pri Samakovi med **Srbi in Arnavti** je bila krvava. Albancev je bilo 3000, in so se hrabro bili; še le po trdem boju jih je Hrvatovič premagal in razkropil. Arnavtovo obležalo mrtvih in ranjenih 300. Turška vlada obeta, da bo stvar preiskavala in zadostenje dala. Vendar Srbi s samimi obljubami ne bodo zadovoljni.

Rim. Vsakemu katoliškemu srcu jako vesela je slovesna sprava, katero je 18. aprila v Vatikanu pri sv. Očetu vprilo mnogih kardinalov in prelatov milostno dosegel prejšnji razkolniški patrijarh armenski, msc. Kupelian, ponižno prekljavši svojo zmoto in iskreno obljubivši, da hoče dano pohujšanje po moči poravnati. Veselo je in tolažljivo tolikanj milostno ravnanje Leona XIII. — Bog daj, da bi skoro slišalo se kaj enacega o starem Döllingerju, kajti dosedanje dotične novice se žali-bože še ne potrjujejo. Papež Leon XIII. je v posebnem pismu čestital cesarju Francu Jožefu o svečanosti srebrne poroke, poslavši mu svojo lastno veliko sliko in podobo Matere Božje v

mozaiku, kar je oboje v dvoranah med drugimi vezili bilo izpostavljeno in obče občudovano.

V **Nemčiji** so začeli oderuhom trdo na noge stopati. Vodstvo policije v Monakovem razglasa podložnim organom sledeč ukaz: 1. Na vse osebe, ki se pečajo s posojevanjem denarja na visoke obresti, je treba srpo paziti in jih vse polisijemskemu vodstvu naznaniti. 2. Kjer se izve za kak slučaj odrtije, treba ga je takoj naznaniti, in policijsko vodstvo bo skrbelo, da stvar pred sodnijo pride. Če oderuhi niso domači, se bodo izgnali iz Monakova, pred najbolj nevarnimi se bo ljudstvo javno svarilo.

Izvirni dopisi.

Iz Ljubljane, 24. aprila. (O slavnosti na čast cesarjeve srebrne poroke.) Reči se mora, da je bila slavnost velikanska, navdušenje veliko. Bila je vsa Ljubljana razsvitljena, in to brez vsacega pritiska, brez vsake agitacije, nov dokaz, kako krivico nam delajo tisti, ki nas sumničijo na Dunaji, da nismo lojalni. Čitalniški pevci in mestna godba so dosti pripomogli, da je bila svečanost bolj sijajna. Vendar pesmi niso bile srečno izbrane, ker je v njih preveč solo-partij, in en posamezen glas se v toliki množici ljudstva in pri tem šumu zgubi. Le močni in hitroposkočni zbori so primerni za take prilike. Ljudstva je bilo pred hišo deželnega predsednika na tisoče. Gosp. predsednik vitez Kallina se je pevcem zahvalil in vodji Valenti roko podal. Tam na novem trgu in pri sprevodu po celem mestu so se razlegali burni živio klici, nobenega „hoch“ ni bilo slišati, nov dokaz, da je Ljubljana „nemško“ mesto! Pri volitvah nas je lahko potlačiti, ker brezštevilni uradniki mislijo, da morajo s tem svojo zvestobo do cesarja pokazati, da zoper ljudstvo glasujejo in z ono stranko, ki je po krivici vso oblast na se potegnila. Včeraj pa je slovensko ljudstvo pokazalo, da neče nemško znati, pa vendar cesarju zvesto ostane.

Občinstvo je pri sprevodu po mestu ves čas z improviziranim zborom narodne pesmi popevalo. Kakor vsaka svečanost v Ljubljani, tako se je tudi pokazalo 23. t. m., da ima Ljubljana slovensko srce, in vsi naporu renegatov tega ne bodo več predrugčili. Kakor zdravo drevo, če mu še toliko vej odsekaš, vedno

nove mladike poganja, tako se tudi naše narodno življenje več zadušiti ne dá; če nas prav mnogi iz seba čnih ozirov zapuščajo, ki so bili nekaj prvi narodni kričarji, vendar iz nepokvarjenega debla narodovega vedno nove moči vstajajo in rastejo na čast in korist domovine.

Najbolj nagnusno se širi nemškutarija med učitelji, ki so bili nekaj večinoma narodni; pa prešli bodo tudi Stremayr-Pirkerjevi časi; naš narod si bo pa zapomnil, koliko se sme na učitelje zanašati! Zdaj so začeli skor vsi cilindre nositi, misleči, da bodo s tem pokrivalom svojo znanstveno in moralno revščino zakrili. Še rumene frake naj si napravijo, naša narodna zavest je že toliko zbudena, da nas ne bodo več spravili pod „pikelhavbo“. Vemo sicer, da jih le Pirker in Zima tako pritiskata na višje povelje, pa kdor ima značaj, se ne bo ostrašiti dal in se tudi malega trpljenja ne bo bal; pa to je ravno sad liberalizma, da nihče nič več trpeti in žrtvovati neče.

Iz Ljubljane, 26. aprila. (O slovestveni nepristranosti in vzajemnosti). O slovestvu in o tem, kar je z njim v zvezi, se je novejši čas pričelo pisati bolj objektivno, brez strastnega strankovanja, in to je prav, in tako naj se napreduje; vsaj je doslej že vse preveč plitvih in polzkih spisov po onej poti naši mladini prihajalo v roke. V tem oziru je vse hvale vredno velikansko delo, ktere ga se je lotil vrli Engelbert Fischer (Pfarrer zu Neustift am Walde bei Wien), da daje na svetlo „christlich-paedagog. Jugendschriftsammlung — Gott lenkt — pa Monatschrift — „Die Grossmacht der Jugend- und Volksliteratur.“ Poslednjega časnika prihaja vsaki mesec 1½ pole na Dunaju na svetlo in stane celo leto 2 gl. 50 kr. Pisan je sicer v nemški besedi, toda sprejema vse istinito povedane in vtrjene razsodbe vseh raznih slovstev, na pr. madjarske, poljske, česke, rumunske književnosti. V št. 4. t. l. prinesel je prvi spis o književnosti slovenski, in g. presojevalatelj je jako primerno pričel s knjigami A. M. Slomšekovi, in sicer najprej I. Pesmi l. 1876 in II. Basni, prilike in povesti l. 1878, zbral in uredil M. h. Lendovšek, kaplan in katehet v Ptuj, ktere se torej lahko dobijo in je le želeči, da bi jih tem več prišlo med mladino slovensko. Čestitamo k pravemu začetku in k stanovitnemu daljšemu napredovanju, priporočamo pa omenjeni mesečnik vsem

želod ni za ježico, zato se na vsakega ne vsede osa; zbere si namreč tiste, kateri se jej zdena najbolj sposobni, o katerih se nadja, da položena jajca ne bodo posušila se v njih.

Tako tudi ne piči vsakega mladenca, ki se uči branja in pisanja ter še mnogo drugih koristnih in nekoristnih reči, pisateljska osa, ogiba se posebno tistih, kateri so svoj materni jezik si izruvati dali, in tistega želoda, ki pri nas raste na tujih hrastih. Včasih umni profesor že v šoli zapazi jajce take pisateljske ose v svojem učencu, a ker šolska postava ne pusti, da bi se iz želoda naredila javno že ježica, mora to jajce le na skrivnem goditi se in še le ko se odtegne šolskemu nadzorstvu, se sme pokazati v javnosti, kar se navadno zgodi v kakem časopisu, redkeje v kaki knjižici, najprvo z izmišljenim imenom. Marsikteri se pa poprime pisateljstva tako, kakor krava vožnje; dobro ne vozi nikdar, ja vozi vendar. kolikor more, čeravno jo voli in konji pisano gledajo in brcajo, kjerkoli morejo. Taki pisatelji so dandanes, ko mora vse hitro iti naprej in ko se ne gleda tako ostro na delo, kakor na to, da je storjeno, tudi potrebna pomoč

drugim dobrim, a počasnejim. Tako se pisatelj naredi ali po pisateljski osi res pičen, ali pa ker ga srbi in zato misli, da je tudi njega ta osa pičila. V Ljubljani imamo pisateljev dva stebela, ki se pa razdelita še na več vrst, zato bo treba ogledati si vsako steblo posebej.

1. Slovestveni čar (poeta factus literarius). V javnem življenju se odlikuje s kako javno službo, ob kateri mu ni ravno treba stradati. Vsakdanji kruh ima, s peresom si žgance le bolje zabeli, zato piše sem ter tje tudi za „božji lon“. Piše pak le to, kar mu je všeč; ne ravna se toliko po okusu drugih, kakor po svojem, zato pridejo od njega na dan tudi dela, ktera bero le tisti, ki jih morajo, ali pa mala peščica njegovih prijateljev. To je posebno, če je profesor in izdá celó kako nemško delo.

Posebna pošast mu je ljudski pisatelj, ki se ne drži njegovih slovstvenih oblik, marveč prirobnemu narodu piše po domače; tega bi kar zgrizel, ena sama njegovemu ušesu neprijetna beseda ali oblika ga utegne tako s kože spraviti, da boš šlihal iz njegovih ust besede, katerih njegovo pero nikdar ne piše ali jih vsaj v tisk ne dá. Svoje spise spravlja

med svet navadno po kakem znanstvenem društvu, toraj „Slov. Matic“, „Mohorjem“ in „Dramatičnem društvu“, ali tudi, pa le redko na svojo roko ali v zalogi kacega kujigarja. Posebno spodbadljivo tako delovanje s peresom ni, ker dozda še nobeden pisatelj slovenski od zgoraj ni dobil pripoznanja za svoje delo, pač pa je marsikteri še imel izdatne sitnosti. Obogatel tudi slovenski pisatelj ob svojem delu še nobeden ni, pač pa že marsikteri ubožal. Zakaj? Koder nemška burja brije, ne morejo rasti slovenske rožice. Ali čuda! Vendar jih raste več in več, kmalu bodo potrle tuje trnje, ki jim brani razgled na vse strani in prosto gibanje, zadušile bodo celó to trnje! Slovensko slovstvo se množi — gotovo ne po krivdi naših nasprotnikov, in državni pravdnik ima tudi svoje paragrafe, s kterimi mora vsako konfiskacijo dobro podpreti. Če bi bil ranjki grof Zelenec (Anastazij-Grün-Auersperg) še živ, bi ne mogel slovenske literature več nesti v rutici, nego bi moral vpreči že vse konje in vole, kolikor jih je imel, da bi jo bili peljali, pa še ne vem, če bi bilo šlo, bi bil moral že še on sam in marsikteri drugi potiskati.

kajigarjem, vstavom in sploh učiteljem, ki imajo opraviti z mladino. Po njem se iskreno loči pšenica od ljulike, dobro zrno od pleve prazne itd. — I časniki naši naj bi v tem duhu delovali vedno, in poklicani strokovnjaki vsak na svojem polji naj bi zavračali krivična očitovanja, ki jih prizadevajo naši dobri stvari — bodisi nemški (Tagblatt, Schulzeitung), bodisi slovenski (Zvon). Dostojno je na pr. v Zg. Danici l. 16. 17. v dopisu „Čast, komur čast“ pokazano, kako nespodobno in nepravilno počenjajo pisarji, ki segajo v samostansko življenje (Die Schulen der Klosterfrauen, Soror Pia) in grdeči svojo katoliško cerkev in njene naprave — grdiijo najbolj sami sebe — nasprot judom in turkom — katoličani provzrokujejo, kar je že Chateaubriand obžalovaje omenil: „Čudna prikazen, da se mora dandanes krščanstvo boriti proti lastnim otrokom, kakor se je nekdanj proti rabeljnom!“ —

Iz Jesenice na Gorenjskem, 25. aprila. Tudi tukaj se je obhajal spomin srebrne poroke Njih veličanstev cesarja Franca Jožefa in cesarice Elizabete na predvečer z obilnim streljanjem in krasno razsvetljavo po Jesenicah in na Savi; posebno so se odlikovale nekatere hiše s prav primerno izpostavljenimi zastavami v raznih barvah — tudi narodnih — z drugimi dekoracijami in mnogim razsvetljenjem. Tudi krasen bengalični ogenj se je zažgal; na višinah je gorelo po okolici več kresov in pok možnarjev se je daleč razlegal po planinah in dolinah. Veselo jutro 24. aprila je napovedovalo streljanje in zvonjenje, ter pripravljalo na slovesno službo božjo, ki se je kasneje obhajala pri nenavadno obilnem udeležtvu raznega občinstva, ki je k Bogu pošiljalo svoje pobožne molitve, da bi nam ohranil Njih veličanstvi še mnogo let in da bi s svojim blagoslovom podpiral milostljivo svitlega cesarja tako, da bi zamogli težavne in visoke dolžnosti katoliškega vladarja spolnovati v pravi blagor ter občno zadovoljstvo vseh narodov mnogojezične Avstrije!

V Slovengradu, 24. aprila. Prav lepo in dostojno se je pri nas v Slovengradu cesarjev dan obhajal, in kar nas najbolj veseli, je to, da so k tej slovesnosti največ naši narodni kmetje iz okoljnih far pripomogli. Že ob sedmih zvečer začeli so kresi po hribih

Vse drugače je z nemškim pisateljstvom. To ti je revščina, beračija, še to, kar tu pa tam pride na dan, je le bolj šolskim nalogam podobno, ne pa delom nemške literature. Zato je pravi nemški pisatelj skoro bela vrana, le med profesorji se še pokaže, pa se navadno za njegove izdelke ljudje ne tepó, večidel jih mora še sam poujati. O pravem talentu in poklicu je tako malo govorjenja, kakor pri suhem drevesu o cvetji, vse je jalovo, nenaravno, neokusno kakor medvedove hruške ali nezrele lesnike. In ravno to je kazen božja, da renegatstvo nima ne pesniške ne pisateljske žle, pravi nemški talenti pa se ne zgublajo k nam. Toraj smo z nemškim pisateljem kmalu pri kraju, ker to, česar ni, tudi nobenih, ne slabih ne dobrih lastnosti nima, vse, kar se naredi, so nemški gledališni listi, naznanila po voglih, oklici do volilcev, pa že v taki nemščini, da oči zbada in ušesa trge, in k večjemu še jedilni listi po gostilnicah. Skladatelj tega nemškega slovstva pak ne bomo natančneje ogledovali, marveč pridemo do družega, številnejšega stanu, do časnikarja.

(Dalje prih.)

goreti, najlepši bil je tisti na 5000' visoki gori sv. Uršule, ki ga je napravil g. Plesivčnik. Ob 8mih bilo je vse mesto razsvetljeno, potem je bila slovesna bakljada, tako sijajna tukaj nikdar še gledana. Več kakor dvesto kmetov iz okraja se je bilo skupaj zbralo, vsi z bakljami. Posebno pozornost obračali na se so kmeti jezdi, 42 ji je bilo, z lepimi papirnatimi svetilnicami (lampioni), njim na čelu sam predstojnik okrajnega zastopa G. Bart. Ta čudovito lepi, prav slovanski obhod osnoval je vrli Čehu-Slovan g. Tarsky, fabrikant, in kmetje so se z veseljem te ideje poprijeli.

Danes je bila ob devetih slovesna sv. maša, ktere so se vdeležile vse oblastnije, učitelji z učenci in veliko ljudstva.

Da bi ta slovesnost tudi otrokom in vnučkom še dolgo let v spominu ostala, vsadila se bo danes ob štirih v soseski starotrški na posestvu grajščaka g. Försterja lipa, slovansko drevó v spomin srebrne poroke Njih Veličanstev.

Samo nekaj nas je žalilo in kalilo občno radost. Mestni zastop je dal na trgu postaviti tri velike zastave, v sredi na trgu cesarsko, na krajeh pa eno štajarsko in drugo — pruskonemško; za slovansko ni bilo prostora. Samo iz g. Hauke-jeve hiše plapolala je slovanska zastava, s katero so kmetje prejšnji večer svoj obhod imeli. Peščici slovenskojezičnih Nemcev bi privoščili njih tevtoljubnost, če bi s tem Slovencev ne prezirali in zasramovali. In vendar bi bili morali spoznati iz včerajšnje slovesnosti, da „je to slovanska zemlja, na Slovenskem dom je naš.“

Iz Radolice 25. aprila. Vsa Avstrija praznuje, praznuje toraj Slovenija, praznuje vsaka fara. To je storila tudi Radolice in kakor gromenje možnarjev od blizo in daleč oznanuje, vsa Gorenjska. Radolice je bila 23. zvečer razsvetljena, možnarji so pokali in raketeljni se sem ter tje lesketali. Ne morem si pa kaj, da ne bi opomnil posebno ene hiše, in to je grajščina. Videlo se je, da nekteri še vedno vedeti nočejo, da živijo na Slovenskem, in ne na Nemškem in res zoperni so na slovenskih tleh nemški napisi: Es lebe hoch i. t. d., ker se s tem le nemčurija poslaviti hoče, kakoršne je v Radolici le preveč in ravno pri takošnjih ljudeh, kateri imajo ves svoj dobiček in zaslužek od kmetov, to je od Slovencev. Vsi štacunarji in gostilničarji bi namreč debelo gledali, ko bi imeli živeti le od tega, kar jim nemčurji zaslužiti dajo. Na grajščini je bil pa napis „živijo“. Grof je zdaj v Radolici in to se je gotovo zgodilo z njegovo vednostjo in ravno to je, kar mi je srce nekoliko oveselilo. Grof je bil do zdaj nasprotnik Slovencev in se nahajal v taboru nemčurjev; — pred časom otovo ne bi bil trpel slovenskega napisa, še manj pa, da bi bil dal sam narediti slovenski napis pri kaki razsvetljavi. Sicer to še ni, kdo vé kaj, pa vendar nekaj je in le želeto je, da bi dal gospod grof nemčurjem popolnoma slovo, ne le z napisom, temuč tudi v djanji. Ker je bilo 23. t. m. ravno nabiranje vojaško, pri katerem so bili pričujoči vsi župani okraja radoliškega, je grof Thurn vse te povabil po dokončanem delu na južino, ktere se je vdeležilo 18 županov. Še poprej so pa šli vsi, njim na čelu gospod grof k okrajnemu glavarju se poklonit, ter izreč svoja voščila gledé sreberne poroke cesarjeve, in tudi tukaj je govoril slovenski. Pri južini je bilo že nekaj napitnic nemških, pa tega ne bom kritiziral razun nemčevanja župana brezniškega, kateri bi pač prav storil, da vsaj pri tej priložnosti zopet ne bi bil razodel, da je nemčur, in da bi bil govoril

le slovenski. Da je bila napitnica na presvitlega cesarja in cesarico živahno sprejeta, se samo o sebi razumi. Na dan slovesnosti 24. je bila slovesna sveta maša, ktere so se vdeleževali c. k. uradniki, šolarji in mnogo vernikov.

Z Dunaja, 24. aprila. Slovesnosti o priliki cesarjeve srebrne poroke so tako veličanske, da jih človek skoraj ne more na drobno popisati. Včeraj zvečer je bila večerna veselica na cesarjevem dvoru. Povabljenih je bilo okoli 3000 oseb, ki so med 7. in 8. uro prihajale v cesarjevo palačo. Ljudstva se je bilo na ulicah zbralo toliko, da so se vozovi s povabljenimi gosti v dolgih vrstah le počasi pomikali naprej. Razun ministrov, škofov, generalov, dvornikov, tajnih svetnikov itd. itd. bili so povabljeni tudi vsi poslanci, ki so iz raznih krajev cesarstva prišli čestitat Njunima Veličanstvoma k tej redki slovesnosti. Prostori v cesarski palači, ki so jako veliki, so bili skoraj natlačeni, in krasno je bilo gledati raznotere narodne noše, uniforme itd.; posebno so se odlikovale noše madjarskih plemenitašev in Poljakov, ki so bili vsi prišli v narodni obleki. Bogato z zlatom pretkane obleke dvornikov in tajnih svetnikov niso zbujele tolike radovednosti, kakor ravno omenjene narodne noše. Dunajčane so posebno zanimali 4 bosenski poslanci, ki jih je pripeljal Sarajevski župan Fazli Pašić, velik mož, ki je v najboljši starosti, in čigar bistro oko razodeva posebno odločnega človeka. Slovani smo se ž njim razgovarjali in prav lahko razumeli. Rekel je, da je že v tretjič na Dunaju in da mu tukaj jako dopada. Okinčan je bil s Franc Jožefovim redom. Ž njim je prišel tudi arhimandrit Sava, jako prijazen mož; razun njih smo tam vidile še dva bosenska frančiškana. Okoli 10. ure so prišli cesar s cesarico pozdravit goste, in so se med njimi kake pol ure mudili ter z znanimi osebami jako uljudno pogovarjali. Po odhodu Njih Veličanstev so gostje ogledovali v petih sobah razstavljene iz raznih krajev došle adrese, med kojimi se je kranjska tako odlikovala, da jih je bilo le malo lepših viditi. Tudi plemenitega ženstva bilo je obilno povabljenega in kinč, ki so ga pri tej priliki imele princesinje, kneginje, grofice itd. itd. na sebi, bil je vreden nekaj milijonov goldinarjev.

Danes zjutraj je kardinal nadškof Kučker posvetil novo votivno cerkev, katero mu je bil včeraj izročil nadvojvoda Karl Ludvik. Ljudstvo se je že zjutraj začelo pri cerkvi zbirati, dasi je silno slabo vreme in celi dan dežuje. Okoli 10. ure so se začeli dovaževati k cerkvi povabljeni gostje. Ulice so bile od vojakov in policajev zapažene, in le od ene strani so se mogli vozovi počasi pomikati k cerkvi. O polu dvanajstih so se pripeljali cesar s cesarico k cerkvi, kjer so jih nadvojvode, nadvojvodinje, ministri in drugi visoki dvorniki že pričakovali. V cerkvi je tudi že pri vratih čakal kardinal nadškof Kučker, ki je cesarja in cesarico v ginjaivem nagovoru pozdravil. Potem je bila sv. maša, med katero so peli dunajski pevci silno krepko in ginjaivo „Hier liegt“, po maši bil je blagoslov s presv. Rešnjim Telesom in na zadnje „Te Deum.“ Ko so šli cesar s cesarico in spremstvom iz cerkve, pel je pevski zbor cesarsko pesem, vsi škofje so prišli z mitrami in plujivali v red od altarja in so se v stopili v dve vrsti, pri vratih pa so čakale belo oblečene deklice, ki so pri izhodu cesarici podarile krasen šopek. Ko so gostje odhajali, je vojaška godba svirala cesarsko pesem, v stolpu pa so zvonili z lepo ubranimi zvonovi. Kranjskih fantov menda ni bilo, da bi bili pritrkavali, kakor so s konca ne-

kteri nameravali. Med mašo so navzoči imeli priliko videti ginljivo pobožno obnašanje cesarja in cesarice, ki se smeta vsakemu postaviti kot izvrstna zgleda pravega kristjanskega življenja, mnogi pa so menda mislili, da je tudi cerkvena slovesnost le bolj za kratek čas in za razveseljevanje. Jaz sem imel okoli sebe protestantovskega superintendenta moravskega pa še dva druga pastora, ki sta me eno in drugo reč izpraševala, in silno sem se čudil o nevednosti, ktera se pri njih nahaja glede sv. maše, o kateri nima o prav nobenega pojma. Cesarju se je videlo, da so jako ginjeni; in kako bi tudi ne bili! Saj jih ravno dovršena cerkev ne spominja samo na to, da jih je hotel neki zločinec zabosti in jim brez vzroka vzeti predrago življenje, ampak spominja jih tudi na preljubega brata, ki je bil v navdušenosti in ljubezni do presvitlega cesarja sprožil misel. v zahvalo za srečno rešitev cesarjevo iz ravnokar omenjene nevarnosti, sozidati novo cerkev, ki je pa potem kot meksikanski cesar Maksimilijan daleč od ljube domovine, v tuji deželi tako nesrečno smrt storil.

Cerkev je res silno krasna, in morebiti ena najlepših gotičnih cerkev na vsem svetu, dasiravno je mnogo veliko večje od nje. Mojim protestantovskim sosedom je tako dopadala, da je eden naravnost rekel, da protestantje kaj takega ne bi mogli sozidati, in da bi bilo prav, ko bi bili iz Berlina prišli gledat današnjo slovesnost. Tudi tam hočejo namreč zidati tempelj v zahvalo srečne rešitve cesarja Viljema, ki so ga hoteli ustreliti, pa radovoljni darovi jako pičlo prihajajo in ne bodo zadoštovali za kako veliko cerkev. Dunajska votivna cerkev velja namreč okoli 4 milijone in 36 tisuč goldinarjev (4.035.516 gld. 8¼ kr.). Prostovoljnih darov je bilo 1.676.582 gl. 20½ kr., ministerstvo bogočastja je dalo 600.000 verski zaklad spodojce-avstrijski 90.000, mestni stavbeni zaklad 940.000, obresti 474.147 gl. 26½ kr., mestna blagajnica za stolpa 150.000 in za malana okna 100.000 gld. Razun tega so še mnoge privatne družine, kakor Ott, Schwarzenberg, Zelinka itd. darovale stroške za malana okna.

Danes zvečer je slavnostna predstava v gledališči, jutri pa spreved po ul. csh, če vreme ne bo nagajalo; če bo deževalo, bo spreved šel še le v nedeljo po mestu. Tujcev je prišlo od vseh krajev toliko, da v gostilnah in hotelih ne dobijo več prostora. Posebni vlak iz Ljubljane prišel je za 3 ure prekasno, ker je med potjo pobiral ljudi, katerih se je vse trlo. Dunajčanje bodo veliko skupili te dni; tujce malo sicer nadleguje neugodno vreme, fiakarji pa so ga menda veseli, ker več zaslužijo.

Domače novice.

V Ljubljani 29. aprila.

(Družba katoliških rokodelcev) je praznovala cesarjevo srebrno poroko s sv. mašo, ki se je brala v nedeljo v križanski cerkvi.

(V pokoj) stopi više sodnije svetovalec pl. Lehman, v Ljubljani znan zato, ker je bil pred nekoliko leti tukaj državni pravdnik in po vseh krogih spoštovan. Bil je tudi slovenskim listom veliko prijaznejši od njegovih naslednikov in slovenskega jezika dobro zmožen. Zato obžalujemo, da gre proč od više deželne sodnije v Gradcu, ktera ima veliko opraviti s Slovenci.

(Ustanove za ženitvansko opravo meščanskih nevest) se zdaj le redko oddajajo in obresti se prikladajo glavnici. To je pač čudna prikažen, da ljubljanskih meščanov neveste tako

malo marajo za tako pridatev k njihovi opravi. Mi s to reč razložimo tako, da se jih ali malo moži, ali pa da tiste, ki se može, ne marajo zneska za svojo opravo, ker je namenjen le revnim meščanskim hčeram; znano je namreč, da mlada nevesta ne mara biti uboga in se rajše odpove tistim goldinarjem, ki bi jih dobila, nego da bi bila razglašena za revno. Ali pa morda mestni magistrat teh ustanov zadosti ne oznanja?

(Vmestovanje.) V ljubljanski šk. fiji so 16. aprila cerkveno vmestovani preč. gosp. Ant. Mlakar za kanonika v Novomestu, g. Janez Dovič za župnika v Mirni peči, g. J. Klofutar za župnika na Dolih (Mariathal), g. Fr. Dolinar za župnika v Horjulu. Bučko dobi g. N. Kutnar; v Prečino pride za duh. pomočnika g. A. Šimenec. — V Leskovici nad Loko je umrl g. fajm. Ant. Masterl (roj. l. 1845, posvečen l. 1870). R. I. P. I.

(Prečast. gosp. Karl Haidrih) je iz Gradca prestavljen za dušnega pastirja v Neudorf poleg Dunaja v žensko kaznilnico, ktera je kakor begunjska v oskrbovanji usmiljenih sester.

(Ključarska dela.) Kdor potrebuje ključarja, mu priporočamo našega narodnega mojstra g. Zelenca, ki je toliko znan po svoji poštenosti, kakor po svojih dobrih izdelkih, in opozorujemo v tem oziru na naš današnji inserat. Svoji k svojim!

(„Niedergang der nationalen Bewegung in Krain“.) V zadnjem listu smo že omenili revščine takajšnjih „filharmonikarjev“, ki, če ravno imajo po več dobrih kapelnikov, vendar niso upali sami si napraviti večernice pred stanovanjem deželnega predsednika. Zvečer 24. t. m. so pač napravili koncert v gledišči, a tudi tega bi ne bili mogli napraviti, ako bi ne bili dobili pomoči od dijakov iz treh tukajšnjih zavodov. Tako stoji nemško društvo že 170 let staro! — Kako pa z našo čitalnico, ki še ni prav 20 let stara? Vsa Ljubljana je že zdaj polna hvale narodnemu pevskemu zboru, in to hvalo si je pridobil samo z eno javno produkcijo, za ktero se je vrh tega mogel še le kratek čas privravljati. Na kaj more toraj Ljubljana ponosna biti: na nemško pevsko društvo, ki brez pomoči nemških gledališnih pevcev in dijakov ne more na javni oder, — ali na slovensko pevsko društvo, ki se je ne le zdaj, marveč v vsaki priliki tako sijajno obneslo? Kaj toraj propada: nemštvo ali narodnost?

(Resnicoljubnost nemških časnikov.) Že dostikrat smo imeli priliko, zavračati laži nemških časnikov in svariti občinstvo pred poročili teh pisunov, ki jim je veselje in poklic in kruh, lagati in razširjati o Slovanih nevedne vesti. Navadno sta pisala „Tagblatt“ in „Presse“, da je srbsko ljudstvo z vladno in knezom nezadovoljno, in da pokajo tam že petarde; da je počila petarda v Nišu, namenjena umoriti kneza, druga pa v belgradskem gledališču, namenjena ministrom. Po teh poročilih bi človek sodil, da se ima v Srbiji vsak dan ustaja in prekucija začeti. Zdaj se pa iz Belega grada piše, da je vse to laž, in da v Srbiji nihče ni slišal nobene petarde počiti. — Žalostno pri tem je le to, da ljudje takim listom vendar še zmirom verujejo, ter se iz njih napijejo sovraštva in zaničevanja do Slovanov. Kedaj bomo vendar enkrat to galazen z naših krajev pregnali!

Poslanica.

Že večkrat sem se moral prepričati, da železniški uradniki nečejo slovenski znati. Zadnjič sem poslal postreščka na kolodvor z neko poslatvijo v Baker na hrvatsko Primorje.

Ker je bil napis slovensk, se ga je dotični uradnik branil, in rekel, da se tam v Bakru le bolj nemški umeje, da slovenski tam ne znajo. Če dotični g. uradnik ne zna toliko geografije, ga hočem jaz podučiti, da v celem Bakru ne zna deset ljudi nemški, da pa hrvatski in tedaj tudi slovenski vsi umejo. Ker sem se že naveličal, prepirati se z uradniki zavoljo jezika, nastopim pot javnosti in se na-dejem, da bo južna železnica vendar enkrat začela take uradnike k nam pošiljati, ki so našega jezika zmožni. Če zdaj takih nema, naj bo preverjena, da je pri nas dosti ljudi, ki so za ta posel popoluoma sposobni, in bi radi tako službo prevzeli, saj itak sposobni Slovenec navadno strada in gleda, kako grobi in jezika nezmožni tujec nad nami renči. Pristavljam še, da me ne boste ostrašili, in da bom adrese samo v slovenskem jeziku pisal.

V Ljubljani 26. aprila 1879.

Franc Hribar, usnjarski trgovec.

Listnica vredništva.

Gosp. dopisniku iz Radolice. Vaš popravek dopisa smo prejeli ravno toliko prepozno, da nam ni bilo več mogoče preurediti ga. Pa bomo drugi pot porabili Vaše pojasnilo.

Gosp. J. R. v C. Dopis, kakor je, se ne more sprejeti. Prosimo pojasnila.

Gosp. J. S. v M. Za „N.“ prepozno. Za „S.“ se bo porabilo. Prisrčen pozdrav!

Mnogim gg. dopisnikom. Danes nam je prišlo toliko dopisov, da jih o najboljši volji še prebrati nismo mogli. Toraj prosimo potrpljenja, vse pride na vrsto.

Umrli so:

22. aprila. Vencel Horak, kancel. služabnik v pokoji, 86 l., za oslabljenjem. — Cecilija Vodnaca, dekla, 79½ l., za pljučno sušico. — Albert Boljanič, zas. o., 10 m., za vodenico v glavi. —

23. Katarina Sedej, mest. tes. mojstra žena, 45 l., za pljučno sušico.

24. aprila. Barba Udoč, kondukt. žena, 67 l., za vnetjem pljuč.

Telegrafične denarne cene 28. aprila.

Papirna renta 65.40 — Srebrna renta 65.85 — Zlata renta 77.40 — 1860letno državno posojilo 119.30 Bankine akcije 806 — Kreditne akcije 249.40 — London 117.10 — — Ces. kr. eskini 5.55. — 20-frankov 9.34.

Loterijske številke 26. aprila.

Na Dunaju: 52, 16, 61, 20, 27.

V Gradcu: 21, 62, 29, 37, 11.

Lorenc Zelenec,

ključar v Ljubljani na št. peter-skem predmestju

se priporoča p. n. občinstvu za vsake vrste ključarskih del, tako za železne ograje na mirodvorih, hranilna ognjišča (sparherde), stavbena dela itd. On prevzame tudi naročila na deželo, in jih vestno in po ceni izvršuje. (1)

Ni sleparija!

Solidni okviri.

Oljekarvene slike in oljekarvene utisnene slike,

v lepih, solidno in stanovito izdelanih zlatih okvirih, kakor: okolice, svete podobe in podobe iz vsakdanjega življenja, dobro izvršene podobe Nj. veličanstev cesarja in cesarice, lovske podobe iz raznih najboljših zavodov, potem ogledala v zlatih okvirih vsake velikosti tako v ceno, da se je čuditi, ker tako v ceno se še nikdar ni prodajalo. Dobivajo se pri

(2)

Franc Kollmannu,
na mestnem trgu v Ljubljani.